

เค้าโครงรายวิชา น. 110

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

ระดับปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1. ชื่อวิชา/หน่วยกิต

วิชา น. 110 (หลักสูตร 2561 และ 2566) กฎหมายอาญาภาคทั่วไป/3 หน่วยกิต

2. แนวสังเขปลักษณะวิชา

ศึกษาหลักทั่วไปของกฎหมายอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค 1

3. วัน เวลา บรรยาย สถานที่ และระยะเวลา

- วันศุกร์ 11 ครั้ง เวลา 17.30 – 20.30 น.
- **นัดขตเขยวันอาทิตย์** 2 วัน (4 คาบ) เวลา 09.30-12.30 น และ 13.30-16.30.
- เริ่มตั้งแต่วันศุกร์ที่ 18 สิงหาคม 2566 ถึงวันศุกร์ที่ 1 ธันวาคม 2566 รวม 45 ชั่วโมง

4. ผู้บรรยาย

ผศ.ดร.รณกรณ์ บุญมี (brannako@tu.ac.th)

5. วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจทฤษฎีและหลักกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับการใช้การตีความ การวินิจฉัย ความรับผิดชอบอาญาทั้งส่วนที่อยู่ในและนอกโครงสร้าง ความรับผิดชอบ โทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย ฯลฯ ตลอดจนแนววินิจฉัยของศาล โดยผู้เรียนจะต้องสามารถคิด และวิเคราะห์ปัญหาและข้อกฎหมายเพื่อนำไปใช้ปรับกับข้อเท็จจริงให้ได้ถูกต้อง

6. วิธีการศึกษา

- บรรยายและตั้งคำถาม
- สัมมนาซึ่งเป็นการทบทวน และฝึกการทำโจทย์โดยอาจารย์ผู้สัมมนาโดยเริ่มต้นในสัปดาห์ที่ 5 ของภาคการศึกษา

7. การวัดผล

- สอบปลายภาค 100 คะแนน
- ผู้สอบที่ทำคะแนนสอบได้สูงสุดของแต่ละกลุ่มจะได้รับรางวัล และประกาศนียบัตรจากศูนย์วิชา กฎหมายอาญาและอาชญาวิทยา

8. เอกสารแนะนำ

8.1 ตัวบท

- ประมวลกฎหมายอาญา
- ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับอ้างอิง โดย ศ.ดร.ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ
- ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับหัวเรื่องเรียงมาตรา โดย ศ.ดร.สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล

8.2 หนังสือเรียน

- คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1: บทบัญญัติทั่วไป โดย ศ.(พิเศษ) ดร.เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์
- กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป (โดย ศ.(พิเศษ) ดร.คณิต ณ นคร
- กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป โดย ศ.ดร.ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ และผศ.ดร.รณกรณ์ บุญมี

- กฎหมายอาญาภาค 1 โดย ศ.(พิเศษ) ดร.หยุด แสงอุทัย
- กฎหมายอาญาภาค 1 โดย ศ.จิตติ ตังศภัทย์
- คำบรรยายวิชากฎหมายอาญาภาคทั่วไปว่าด้วยโทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย โดย ศ.ณรงค์ ใจหาญ

9. หัวข้อการบรรยาย

ภาค 1 ความนำทั่วไป

บทที่ 1 ความเป็นมาของกฎหมายอาญา

- 1.1 ความเป็นมาของกฎหมายอาญาสากล
- 1.2 ความเป็นมาของกฎหมายอาญาไทย

บทที่ 2 สารสำคัญของพื้นฐานของกฎหมายอาญา

- 2.1 ความหมายของกฎหมายอาญา
- 2.2 การกำหนดความผิดอาญา
- 2.3 ความรับผิดทางอาญา กับความรับผิดทางแพ่ง
- 2.4 ปริมาณของกฎหมายอาญา
- 2.5 การแบ่งประเภทความผิดอาญา
- 2.6 การใช้บทบัญญัติในภาค 1 กับภาคความผิดและความผิดตามกฎหมายอื่น และบทบัญญัติทั่วไปที่ใช้แก่ความผิดลหุโทษ

(เอกสารแนะนำเบื้องต้น: คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 ของ ศ.(พิเศษ) ดร.เกียรติขจรฯ บทที่ 1,4 และ 16 หรือ คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคทั่วไป ของ ศ.ดร.ทวีเกียรติฯ บทที่ 1 และ 17)

ภาค 2 การวินิจฉัยความรับผิดทางอาญา

บทที่ 1 โครงสร้างความรับผิดอาญา

- 1.1 การกระทำครบองค์ประกอบ
 - 1) องค์ประกอบภายนอก
 - 2) องค์ประกอบภายใน
- 1.2 การกระทำที่ไม่มีกฎหมายยกเว้นความผิด
- 1.3 การกระทำที่ไม่มีกฎหมายยกเว้นโทษ

(เอกสารแนะนำเบื้องต้น: คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 ของ ศ.(พิเศษ) ดร.เกียรติขจรฯ บทที่ 5 หรือ คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคทั่วไป ของ ศ.ดร.ทวีเกียรติฯ บทที่ 1)

บทที่ 2 โครงสร้างข้อ 1 การกระทำครบองค์ประกอบ

- 2.1 มีการกระทำ
 - 1) การกระทำ
 - 2) การงดเว้น
 - 3) การละเว้น

- 2.2 การกระทำนั้นครบ “องค์ประกอบภายนอก”
 - 1) ผู้กระทำ
 - 2) ลักษณะการกระทำที่กฎหมายบัญญัติเป็นความผิด
 - 3) กรรมของการกระทำ
 - 4) ผลของการกระทำ
- 2.3 ผลของการกระทำสัมพันธ์กับการกระทำ
 - 1) ทฤษฎีเงื่อนไข
 - 2) ทฤษฎีเหตุที่เหมาะสม
 - 2.1) ผลธรรมดา
 - 2.2) เหตุแทรกแซง
- 2.4 การกระทำนั้นครบ “องค์ประกอบภายใน”
 - 1) ประเภท
 - 1.1) เจตนา
 - 1.1.1) การสำคัญผิดในตัวบุคคล
 - 1.1.2) การสำคัญผิดในข้อเท็จจริง (ศึกษาภายหลังที่ได้ศึกษาโครงสร้างข้อ 2 และ 3 มาแล้ว)
 - 1.1.3) เจตนาโดยผลของกฎหมาย (การกระทำโดยพลาด)
 - 1.2) ประมาท
 - 1.3) ไม่เจตนา / ไม่ประมาท

(เอกสารแนะนำเบื้องต้น: คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 ของ ศ.(พิเศษ) ดร.เกียรติขจรฯ บทที่ 6 หรือ คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคทั่วไป ของ ศ.ดร.ทวีเกียรติฯ บทที่ 3,4, และ 5)

บทที่ 3 โครงสร้างข้อ 2 การกระทำนั้นไม่มีกฎหมายยกเว้นความผิด

- 3.1 การกระทำที่บทบัญญัติของกฎหมายอนุญาต
- 3.2 การกระทำที่กฎหมายจารีตประเพณีอนุญาต
- 3.3 ความยินยอมของผู้ถูกกระทำ

(เอกสารแนะนำเบื้องต้น: คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 ของ ศ.(พิเศษ) ดร.เกียรติขจรฯ บทที่ 7 หรือ คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคทั่วไป ของ ศ.ดร.ทวีเกียรติฯ บทที่ 10)

บทที่ 4 โครงสร้างข้อ 3 การกระทำนั้นไม่มีกฎหมายยกเว้นโทษ

- 4.1 เหตุเกี่ยวกับความรู้ผิดชอบ
 - 1) การกระทำความผิดของเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี
 - 2) การกระทำความผิดของคนวิกลจริต
 - 3) การกระทำความผิดของผู้มีนเมา
- 4.2 เหตุอันไม่ควรลงโทษ
 - 1) การกระทำโดยจำเป็น
 - 2) การกระทำความผิดตามคำสั่งที่มีชอบด้วยกฎหมายของเจ้าพนักงาน
 - 3) การกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ในบางความผิดระหว่างสามีภริยา
 - 4) เหตุยกเว้นโทษกรณีพิเศษกรณีผู้กระทำถูกล่อให้กระทำความผิดโดยเจ้าพนักงาน

(เอกสารแนะนำเบื้องต้น: คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 ของ ศ.(พิเศษ) ดร.เกียรติขจรฯ บทที่ 8 หรือ คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคทั่วไป ของ ศ.ดร.ทวีเกียรติฯ บทที่ 11)

บทที่ 5 เหตุลตโทษ

5.1 เหตุลตโทษโดยทั่วไป

1) เหตุลตโทษโดยทั่วไป

- 1.1) ความไม่รู้กฎหมาย
- 1.2) คนวิกลจริตซึ่งยังสามารถรู้ผิดชอบอยู่บ้างหรือยังสามารถบังคับตนเองได้บ้าง
- 1.3) คนมีนเมาซึ่งสามารถรู้ผิดชอบอยู่บ้าง
- 1.4) ป้องกัน จำเป็น เกินขอบเขต
- 1.5) การกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์บางมาตราระหว่างญาติสนิท
- 1.6) ผู้กระทำความผิดอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปี หรือตั้งแต่ 18 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี

2) เหตุลตโทษเพราะบันดาลโทสะ

5.2 เหตุบรรเทาโทษ

(เอกสารแนะนำเบื้องต้น: คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 ของ ศ.(พิเศษ) ดร.เกียรติขจรฯ บทที่ 9 หรือ คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคทั่วไป ของ ศ.ดร.ทวีเกียรติฯ บทที่ 12,13)

บทที่ 6 การพยายามกระทำความผิด

6.1 หลักทั่วไป / ประเภทของการพยายามกระทำความผิด

- 1) ความหมายของการลงมือ
- 2) การไม่บรรลุผล

ก. แบ่งตามความใกล้ชิดต่อผล

- (1) พยายามกระทำไปไม่ตลอด (incomplete attempt)
- (2) พยายามกระทำไปตลอดแล้วแต่ไม่บรรลุผล (complete attempt)

ข. แบ่งตามความเป็นไปได้ของการเกิดผล

- (1) ผลไม่เกิดขึ้นด้วยความบังเอิญ (มาตรา 80)
- (2) ผลไม่สามารถเกิดขึ้นได้โดยแน่แท้ (มาตรา 81 impossible attempt)

6.2 การยับยั้ง หรือกลับใจ

6.3 ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับการพยายามกระทำความผิด

(เอกสารแนะนำเบื้องต้น: คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 ของ ศ.(พิเศษ) ดร.เกียรติขจรฯ บทที่ 10 หรือ คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคทั่วไป ของ ศ.ดร.ทวีเกียรติฯ บทที่ 7)

บทที่ 7 ผู้กระทำความผิดหลายคน

7.1 ประเภทของผู้กระทำความผิดหลายคน

- 1) ต้วการ
- 2) ผู้ใช้
 - 2.1) การก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิดโดยวิธีการทั่ว ๆ ไป
 - 2.2) การก่อให้เกิดบุคคลทั่วไปกระทำความผิดโดยการโฆษณาหรือประกาศ

- 3) ผู้สนับสนุน
- 7.2 ความรับผิดชอบของผู้กระทำความผิดหลายคน
 - 1) ขอบเขตของความรับผิดชอบของผู้ใช้ ผู้โฆษณา หรือประกาศ หรือผู้สนับสนุน
 - 2) การขัดขวางของผู้ใช้ ผู้โฆษณา หรือประกาศ หรือผู้สนับสนุน
 - 3) ความแตกต่างระหว่างผู้เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดประเภทต่าง ๆ
 - 4) เหตุส่วนตัวและเหตุในลักษณะคดี
 - 5) บุคคลผู้ซึ่งไม่สมควรเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในความผิดอาญาบางประเภท
 (เอกสารแนะนำเบื้องต้น: คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 ของ ศ.(พิเศษ) ดร.เกียรติขจรฯ บทที่ 11 หรือ คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคทั่วไป ของ ศ.ดร.ทวีเกียรติฯ บทที่ 8)

บทที่ 8 การกระทำความผิดหลายบท / หลายกระทง

- 8.1 การกระทำความผิดเดียว
 - 8.2 การกระทำหลายกรรมต่างกัน (หลายกระทง)
- (เอกสารแนะนำเบื้องต้น: คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 ของ ศ.(พิเศษ) ดร.เกียรติขจรฯ บทที่ 12 หรือ คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคทั่วไป ของ ศ.ดร.ทวีเกียรติฯ บทที่ 9)

ภาค 3 การบังคับใช้กฎหมายอาญา

บทที่ 1 เจื่อนไขเกี่ยวกับเวลา

- 1.1 กฎหมายอาญาไม่มีผลย้อนหลัง / ซ้อยกเว้นการใช้กฎหมายย้อนหลัง
- 1.2 เอกลักษณะของกฎหมายอาญา

บทที่ 2 เจื่อนไขเกี่ยวกับสถานที่

- 2.1 หลักดินแดน
- 2.2 หลักอำนาจลงโทษสากล

บทที่ 3 เจื่อนไขเกี่ยวกับบุคคล

บทที่ 4 การคำนึงถึงคำพิพากษาต่างประเทศ

- (เอกสารแนะนำเบื้องต้น: คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 ของ ศ.(พิเศษ) ดร.เกียรติขจรฯ บทที่ 2 หรือ คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคทั่วไป ของ ศ.ดร.ทวีเกียรติฯ บทที่ 2)

ภาค 4 การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด

บทที่ 1 โทษ

- 1.1 วัตถุประสงค์ของการลงโทษ
- 1.2 ประเภทของโทษและวิธีการลงโทษ
 - 1) โทษประหารชีวิต
 - 2) โทษจำคุก
 - 3) โทษกักขัง
 - 4) โทษปรับ
 - 5) โทษริบทรัพย์สิน
 - 6) ความระงับแห่งโทษทางอาญา

1.3 วิธีการเพิ่มโทษ ลดโทษ และการรอกการลงโทษ

- 1) ดุลพินิจในการกำหนดโทษ
- 2) การเพิ่มโทษ และลดโทษ
- 3) การรอกการลงโทษ

1.4 การเพิ่มโทษเพราะจำเลยกระทำความผิดอีก

- 1) การเพิ่มโทษที่จะลงหนึ่งในสาม
- 2) การเพิ่มโทษที่จะลงกึ่งหนึ่ง

(เอกสารแนะนำเบื้องต้น: คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 ของ ศ.(พิเศษ) ดร.เกียรติขจรฯ บทที่ 13 หรือ คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคทั่วไป ของ ศ.ดร.ทวีเกียรติฯ บทที่ 14)

บทที่ 2 วิธีการเพื่อความปลอดภัย

2.1 บทบัญญัติทั่วไปเกี่ยวกับวิธีการเพื่อความปลอดภัย

- 1) กักกัน
- 2) ห้ามเข้าเขตกำหนด
- 3) การเรียกประกันทัณฑ์บน
- 4) การคุมตัวไว้ในสถานพยาบาล
- 5) การห้ามการประกอบอาชีพบางอย่าง

2.2 การใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัย

(เอกสารแนะนำเบื้องต้น: คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 ของ ศ.(พิเศษ) ดร.เกียรติขจรฯ บทที่ 14 หรือ คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคทั่วไป ของ ศ.ดร.ทวีเกียรติฯ บทที่ 15)

บทที่ 3 การระงับโทษ

3.1 ความตายของผู้กระทำ

3.2 การยอมความ

3.3 อายุความ

บทที่ 4 อายุความ

4.1 อายุความฟ้องคดี

- 1) อายุความฟ้องคดีความผิดอาญาแผ่นดิน
- 2) อายุความฟ้องคดีความผิดอันยอมความได้ (อาญาส่วนตัว)
- 3) อายุความฟ้องขอให้กักกัน
- 4) อายุความนำตัวผู้ถูกฟ้องแล้วหลบหนี หรือวิกลจริตมาดำเนินการพิจารณาต่อไป

4.2 อายุความบังคับโทษ

- 1) อายุความล่วงเลยการลงโทษ
- 2) กำหนดเวลาล่วงเลยการยึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับ หรือการกักขังแทนค่าปรับ
- 3) กำหนดเวลาล่วงเลยการกักกัน
- 4) กำหนดเวลาล่วงเลยการบังคับตามมาตรา 46 หรือการร้องขอตามมาตรา 47

(เอกสารแนะนำเบื้องต้น: คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 ของ ศ.(พิเศษ) ดร.เกียรติขจรฯ บทที่ 15 หรือ คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคทั่วไป ของ ศ.ดร.ทวีเกียรติฯ บทที่ 16)

10. ตารางบรรยาย

ครั้งที่	วันที่	หัวข้อ
1	ศุกร์ 18 สิงหาคม	ความเป็นมาและสาระสำคัญของกฎหมายอาญา
2	ศุกร์ 25 สิงหาคม	โครงสร้างความรับผิดทางอาญาข้อที่ 1 (การกระทำในทางอาญา)
3	อาทิตย์ 27 สิงหาคม (09.30-12.30 น. และ 13.30-16.30 น.)	โครงสร้างความรับผิดทางอาญาข้อที่ 1 (ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล)
4		โครงสร้างความรับผิดทางอาญาข้อที่ 1 (องค์ประกอบภายใน)
5	ศุกร์ 1 กันยายน	โครงสร้างความรับผิดทางอาญาข้อที่ 1 (องค์ประกอบภายใน) (ต่อ)
6	อาทิตย์ 3 กันยายน (09.30-12.30 น. และ 13.30-16.30 น.)	<ul style="list-style-type: none"> โครงสร้างความรับผิดทางอาญาข้อที่ 2 (อำนาจกระทำ) และ โครงสร้างความรับผิดทางอาญาข้อที่ 3 (เหตุยกเว้นโทษ)
7		
8		
9	ศุกร์ 8 กันยายน	
10	ศุกร์ 15 กันยายน	
10	ศุกร์ 22 กันยายน	เหตุผลโทษ และเหตุบรรเทาโทษ
-	ศุกร์ 29 กันยายน	หยุดให้นักศึกษาเตรียมสอบกลางภาคตามนโยบายมหาวิทยาลัย
-	1 ตุลาคม – 8 ตุลาคม	สอบกลางภาควิชาอื่น ๆ (วิชานี้ไม่มีสอบกลางภาค)
-	ศุกร์ 13 ตุลาคม	วันหยุดราชการ
-	ศุกร์ 20 ตุลาคม	ลาราชการ
11	ศุกร์ 27 ตุลาคม	การพยายามกระทำความผิด
12	ศุกร์ 3 พฤศจิกายน	ผู้กระทำความผิดหลายคน
13	ศุกร์ 10 พฤศจิกายน	การบังคับใช้กฎหมายอาญา เกี่ยวกับเวลา สถานที่และบุคคล
14	ศุกร์ 17 พฤศจิกายน	<ul style="list-style-type: none"> โทษ และวิธีการเพื่อความปลอดภัย
15	ศุกร์ 24 พฤศจิกายน	<ul style="list-style-type: none"> กระทำความผิดเดียวหรือหลายกรรมต่างกัน การรอกการลงโทษและการรอกการกำหนดโทษ การระงับโทษ และ อายุความ
-	ศุกร์ 1 ธันวาคม	หยุดให้นักศึกษาเตรียมสอบปลายภาคตามนโยบายมหาวิทยาลัย
-		สอบปลายภาค

หมายเหตุ นัดเรียนวันอาทิตย์ทั้งหมด 2 วัน (4 คาบ) เพราะ

1. มีวันหยุดราชการ 1 ครั้ง
2. หยุดก่อนสอบกลางภาคเพื่อให้นักศึกษาเตรียมตัวสอบตามนโยบายมหาวิทยาลัย 1 ครั้ง
3. หยุดก่อนสอบปลายภาคเพื่อให้นักศึกษาเตรียมตัวสอบตามนโยบายมหาวิทยาลัย 1 ครั้ง
4. ผู้บรรยายลาราชการ 1 ครั้ง

หมายเหตุ: อาจารย์ผู้บรรยายอาจเปลี่ยนแปลงลำดับการบรรยายได้ตามความเหมาะสม

ติดตามประกาศการเรียนการสอนที่

<http://www.law.tu.ac.th/blog/rangsit/>

หรือ

Facebook Page: งานบริการการศึกษา คณะนิติศาสตร์